

Slovenski oktet: zlitost, občutljivost, muzikalnost in smisel za humor

Marijan Zlobec, kultura
pet, 02.09.2011, 19:53

Nova zasedba Slovenskega okteta je po karakterju kompaktna ne glede na »pravilnost« poteka glasov.

Festival Ljubljana 2011

Slovenski oktet

Poletno gledališče Križanke

31. 8. 2011

Slovenski oktet v novi ali zadnji zasedbi: **Vladimir Čadež, Rajko Meserko** (prvi tenor), **Marjan Trček, Janez Triler** (drugi tenor), **Jože Vidic, Darko Vidic** (bariton) in **Janko Volčanšek, Matej Voje** (bas) učinkuje kot zelo homogen ansambel; poje zlito, doživeto, občutljivo, morda za spoznanje maniristično in na trenutke akademsko, ne toliko spontano kot prve oktetove generacije.

Več je šolanih glasov, dobre pevske tehnike, čeprav tenorske višine s falsetom niso ravno odlika. Izgovorjava vseh pevcev je vseskozi odlična in razumljiva, tudi na zelo zapletenih in hitrih mestih, zlasti v drugem delu koncerta, pri očitno zelo uspešnih prepesnitvah prevajalca in nekoč pevca v oktetu Gallus **Jožeta Humra**, ki se na tekste in glasbo še kako spozna, zlasti ve, kako najti za glas primeren vokal. Oket poje intonančno zelo čisto, sam sebe na odru dobro sliši, seveda pa ozvočenje nekoliko spremeni naravnost glasu.

Nova zasedba Slovenskega okteta je po karakterju, kot smo opazili v različnih ali spremenjenih postavitvah na odru, kompaktna ne glede na »pravilnost« poteka glasov, od tenorjev na levi do basov na desni; tega je bilo še najmanj. Oket lahko poje tudi kot dvakratni kvartet. S tem so dokazali, da so suvereni solisti.

Avditorij namreč potrebuje karakter pevca, njegovo identiteto in prepoznavnost, kot jo je v starih časih, vendar teh ni več. Nima smisla, ker potem ostane le še nostalgija, kako je Mojcey pa Katrcio pel **Božo Grošelj**, Ribniško **Tone Kozlevčar**, Nocoj pa, oh nocoj **Janez Lipušček**...

Ostaja pa primerjava one in sedanje pevske ali pevčeve samozavesti. Kozlevčar se ne bi ustrašil svojega sola Sem Ribnčan Urban niti na odru Metropolitanske opere v New Yorku ali velike festivalske dvorane v Salzburgu, če omenim dva največja pokrita odra. Ta generacija okteta mora najti absolutno samozavest, kot da bi bili solisti v operah na največjih odrih. Oket je kajpada ansambel, toda sestavljen iz solistov, zlitih v eno vokalno telo.

Jože Vidic kot umetniški vodja Slovenskega okteta je prevzel še napovedovalno in celo recitatorsko funkcijo, zlasti v drugem delu. Govori lepo, uglajeno, vendar se njegov vpliv kaže kot prenos lastne osebnosti na ves ansambel, ki se mu v nekem smislu podreja. Nevede zapade maniri, kot jo, zlasti v drugem, popularnejšem delu koncerta, diktira Vidic sam. Toda Vidic je med vsemi operni solist z odrskimi izkušnjami. Takega je oktet potreboval.

Prvi del koncerta s slovensko ljudsko pesmijo od starejših harmonizacij je pokazal razpon in sobivanje ljudskega ter umetnega, na novo in avtorsko harmoniziranega. Troje oktetovih »klasik«, kot jih bodo

pele vse generacije (Nocoj, Katrca, Ribniška), je skupaj z dvema v dodatku (Mojcej, O kresu) tista zgodovinska kontinuiteta, na katero stavi oktet tako, kot bi se po njem zgledoval kdor koli, pa te prednosti nima ali si je ni pridobil. Oktet to ima, kar je klasika kot pri Mozartu.

Presenetila je harmonsko drzna obdelava Valensa Voduška, prav tako rahlo težka, nič kaj všečna **Lojzeta Lebiča**, samosvoja **Pavla Mihelčiča** in sproščena **Darijana Božiča**, medtem ko Vrhunčeva ni tvegala s kakšnim preočitim modernizmom. Pravzaprav je Slovenski oktet sodobnejše in modernejše slovenske skladatelje, ki jih ima na repertoarju, nekako zakril. Jih je prihranil za drugo priložnost, skupaj z napovedanimi novitetami, kot je še neizvedeni cikel Darijana Božiča?

Drugi del koncerta se je pokazal v bolj koreografski prezenci, žal precej pod vplivom nečesa predeksistenčnega, to je nemške vokalne skupine Comedian Harmonists, ki je svetovni uspeh doživljala nekako med letoma 1928 in 1934. Sestavljalo jo je pet pevcev in pianist. Tu smo poslušali, precej oddaljeno od pevcev, pianistko **Urško Vidic**. Cikel Kaktus je sicer v celoti izšel na oktetovi najnovejši zgoščenci. O umetniški vrednosti bi se dalo podvomiti, vendar je oktet interpretativno dokazal, da ta žanr obvlada.